

УКРАЇНА

(19) UA (11) 60539 (13) U
(51) МПК (2011.01)
A01C 7/00МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ПРИСКОРЕНОГО РОЗМНОЖЕННЯ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ В УМОВАХ СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

1

2

(21) u201013506

(22) 15.11.2010

(24) 25.06.2011

(46) 25.06.2011, Бюл.№ 12, 2011 р.

(72) КРИВОШЕСЬКА ОЛЕНА ВАЦЛАВІВНА, МАТВІЄЦЬ ВОЛОДИМИР ГРИГОРОВИЧ

(73) ІНСТИТУТ РОСЛИННИЦТВА ІМ. В.Я. ЮР'ЄВА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

(57) Спосіб прискореного розмноження насіння пшениці озимої м'якої в умовах східного Лісостепу України, який **відрізняється** тим, що одноразово використовується стрічковий або суцільний спосіб посіву зі зниженою від 3,0 до 5,7 разу нормою висіву.

Корисна модель належить до галузі сільського господарства, зокрема рослинництва, а саме до насінництва зернових культур.

Відомий спосіб прискореного розмноження насіння - суцільний посів із зниженою від 1,3 до 1,5 разу нормою висіву [1, 2, 3, 4], вузькорядний та перехресний [5]. Недоліком цих аналогів є невисокий коефіцієнт розмноження насіння та рекомендації їх застосування для умов достатнього зволоження або при зрошенні.

Найближчим за технічною суттю є спосіб стрічкового посіву [6] зі зниженою нормою висіву в 2,5 разу. Одним із недоліків цього способу є недостатньо високий коефіцієнт розмноження насіння.

В основу корисної моделі поставлено задачу збільшення від 1,4 до 3,0 раз темпів розмноження насіння нових і перспективних сортів пшениці м'якої озимої в умовах східного Лісостепу України.

Метою даного способу є оптимізація поєднання способів і норм посіву без зниження врожайних властивостей та посівних якостей.

Поставлена задача вирішується шляхом висіву насіння пшениці м'якої озимої суцільним або стрічковим способом із зменшеною нормою висіву (у 3,0-5,7 разу нижчою за звичайну) - до 1,3-0,7 млн. схожих насінин на один гектар.

Перевірку запропонованого способу проведено експериментально в лабораторії насінництва та насіннізнавства Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва УААН. Матеріалом для досліджень були сорти пшениці м'якої озимої Харківська 81 та Харківська 11.

Встановлено, що посівні якості насіння пшениці м'якої озимої, незалежно від густоти стояння, відповідали нормам стандарту. А післядія площі живлення не мала суттєвого впливу на врожай зерна. При застосуванні запропонованої корисної моделі коефіцієнт розмноження насіння в середньому за три роки по сортах перевищував контроль (табл.) на 29-44 одиниць. Максимальне значення показника (67,5) відмічено при посіві стрічковим способом з нормою висіву 0,7 млн.шт. схожих зерен на один гектар. Незважаючи на зниження врожайності в порівнянні з контролем, майже в два рази, даний варіант забезпечує значне (майже в 3 рази) зростання виходу кондиційного насіння, за рахунок економії, дефіцитного на початковому етапі впровадження нового сорту, посівного матеріалу. Схожі результати отримано також в варіантах - суцільний посів з нормою висіву 1,3 млн.шт. схожого насіння на один гектар та стрічковий - 1,2 млн.шт. схожого насіння на один гектар.

Таким чином, можна зробити висновок, що одноразове застосування стрічкового або суцільного способів посіву зі зниженою від 3,0 до 5,7 разу нормою висіву насіння в поєднанні з системою інтегрованого захисту рослин від шкідливих організмів, сприяє істотному збільшенню темпів розмноження насіння пшениці м'якої озимої без зниження в потомстві врожайних властивостей і забезпечує високий економічний ефект, тому є доцільним в системі первинного насінництва в умовах східного Лісостепу України.

Джерела інформації:

(13) U
(11) 60539
(19) UA

1. Гуляев Г.В. Семеноводство зерновых культур. Основные вопросы сортосмены, сортообновления и выращивания высокоурожайных семян. - Пенза: книжное издательство, 1962. - С.458.

2. Строна И.Г. Общее семеноведение полевых культур. - М.: Колос, 1966. - С. 250-273.

3. Пилькевич А.В. Влияние норм высева и репродукций на урожайные и посевные качества семян озимой пшеницы в условиях Львовской области: Автореф. дис. ... канд. с.-х. наук. - Харьков, 1977. - С.21.

4. Kundu A.L., Das T.K., Mandal K. Effect of skipped-row reduced technique at normal and reduced level of seed rate and fertilizer on growth and

yield of bread wheat (*Triticum aestivum*) under short and mild winter condition of West Bengal // Indian. J. agr. Sc. 1989. Vol. 59, №7. - P. 464-466.

5. Гасенко А.Я. Научные основы семеноводства озимой пшеницы на орошаемых землях в условиях Южной степи Украины: Автореф. дис. ... докт. с.-х. наук. - Харьков, 1974. - С.48.

6. Большаков Н.М. Влияние норм и способов посева на урожайность и темпы размножения семян зерновых культур // Технология возделывания зерновых колосовых культур и проблемы их селекции / Тр. Мироновского НИИССП. - Мироновка, 1990. - С. 143-152.

Таблиця

Вплив норм і способів посіву на врожайність та коефіцієнт розмноження насіння пшениці м'якої озимої

Норма висіву насіння на 1 га, млн.шт.	Врожайність, т/га			Коефіцієнт розмноження насіння				Прогнозовані показники:	
	Харківська 81	Харківська 11	середнє	Харківська 81	Харківська 11	середнє	+ до контролю	площа посіву до контролю, га	вихід кондиційного насіння, т
Суцільний посів - контроль									
4,0	5,6	6,4	6,0	23	24	23,5	-	1,0	3,98
Суцільний посів - розріджений									
2,7	5,3	5,9	5,6	36	33	34,5	11,0	1,5	5,72
1,3	4,2	5,5	4,8	51	55	53,0	29,5	3,1	9,36
Широкорядний посів									
2,1	4,7	5,6	5,2	37	34	35,5	12,0	1,9	6,03
Стрічковий посів									
1,2	4,0	4,7	4,3	56	49	52,5	29,0	3,3	8,63
0,7	3,0	4,0	3,5	70	65	67,5	44,0	5,7	11,52
НІР ₀₅			0,5						